

Wyjaśnienia dotyczące naboru nr FEMP.01.04-IZ.00-039/24

– wersja z 28.06.2024

Pytanie 1: Czy projekty badawcze finansowane ze środków na badania i rozwój (np. granty NCBiR) kończące się różnymi poziomami TRL (konceptje rozwiązań, prototypy, gotowe rozwiązania do wdrożenia) są działalnością gospodarczą czy niegospodarczą. Czy jest to uzależnione od osiągniętego na koniec projektu poziomu TRL?

Odpowiedź: TRL, czyli klasyfikacja badań ze względu na poziom gotowości technologicznej nie wiąże się bezpośrednio z podziałem na działalność gospodarczą / niegospodarczą. Klasyfikacja badań do działalności gospodarczej / niegospodarczej – powinna być prowadzona z punktu widzenia ich celu oraz wykonawcy/odbiorcy.

Definicję działalności niegospodarczej, w tym działalności zasadniczej, określa [Komunikat Komisji Europejskiej Zasady ramowe pomocy państwa na działalność badawczą, rozwojową i innowacyjną \(2022/C 414/01\)](#)

Jeżeli badania realizowane są na zlecenie i dla zysku – to powinny być klasyfikowane jako działalność gospodarcza.

Jeżeli badania są prowadzone w ramach zasadniczej działalności organizacji badawczej – to będzie działalność niegospodarcza.

Badania mogą być realizowane przez przedsiębiorstwo lub na jego zlecenie – w ramach jego działalności ukierunkowanej na zysk – i wtedy niezależnie od tego jakim TRL się kończą, powinny być klasyfikowane jako działalność gospodarcza.

Natomiast niezależna działalność badawczo-rozwojowa organizacji badawczej mająca na celu powiększanie zasobów wiedzy i lepsze zrozumienie, w tym badania i rozwój w ramach tzw. skutecznej współpracy – także niezależnie od poziomu TRL – **co do zasady kwalifikują się jako działalność niegospodarcza**. Zgodnie z definicją z zasad ramowych KE, skuteczna współpraca oznacza współpracę co najmniej dwóch niezależnych stron na rzecz wymiany wiedzy, lub technologii lub w celu osiągnięcia wspólnego celu opartą na podziale pracy, w ramach której strony wspólnie określają zakres projektu współpracy, przyczyniają się do jego wdrożenia i dzielą ryzyko oraz wyniki. Jedna lub większa liczba stron może ponosić pełne koszty projektu, przejmując ryzyko finansowe od pozostałych stron. Badań na zlecenie ani świadczenia usług badawczych nie uznaje się za formy skutecznej współpracy.

Podsumowując:

- **działalność niegospodarcza** obejmuje:
 - prowadzenie badań podstawowych (1 poziom TRL), badań przemysłowych (poziom 2-4 TRL), eksperymentalnych prac rozwojowych (poziomy 5-8 TRL), **w tym również na podstawie pozyskanych grantów, niezależnie od osiągniętego na koniec projektu poziomu TRL**
 - prowadzenie niezależnej działalności badawczo-rozwojowej mającej na celu powiększanie zasobów wiedzy i lepsze zrozumienie, w tym badania i rozwój w ramach współpracy, kiedy to organizacja prowadząca badania lub infrastruktura badawcza podejmuje skuteczną współpracę. Skuteczna współpraca oznacza współpracę:
 - co najmniej dwóch niezależnych stron
 - na rzecz wymiany wiedzy, lub technologii lub w celu osiągnięcia wspólnego celu
 - opartą na podziale pracy, w ramach której strony wspólnie określają zakres projektu współpracy, przyczyniają się do jego wdrożenia i dzielą ryzyko oraz wyniki.

Jedna lub większa liczba stron może ponosić pełne koszty projektu, przejmując ryzyko finansowe od pozostałych stron. Jednocześnie badań na zlecenie ani świadczenia usług badawczych nie uznaje się za formy współpracy.

- działalność polegającą na:
 - wynajmie powierzchni i wyposażeniu (udostępnianie infrastruktury),
 - świadczeniu usług badawczych na infrastrukturze,
 - prowadzeniu badań zleconych

na rzecz środowiska naukowego (organizacji badawczych) w zakresie, w jakim związana jest z działalnością zasadniczą tj. niegospodarczą (w szczególności niezależnej działalności badawczej) **tej organizacji i wykonywana jest za wynagrodzeniem pokrywającym jedynie koszty (bez marży),**

- działania związane z transferem wiedzy, jeżeli są one prowadzone przez organizację prowadzącą badania lub infrastrukturę badawczą (w tym przez ich działy lub jednostki zależne) albo wspólnie z innymi podmiotami tego typu lub w imieniu innych podmiotów tego typu, a **wszelkie zyski z tych działań są reinwestowane w zasadniczą działalność organizacji prowadzących badania lub infrastruktur badawczych.**

Zlecenie wykonania odpowiednich usług stronom trzecim w drodze procedury otwartej pozostaje bez uszczerbku dla niegospodarczego charakteru takiej działalności.

- **działalność gospodarcza** obejmuje:
 - wynajem powierzchni i wyposażenia **na rzecz przedsiębiorców**,
 - świadczenie usług badawczych oraz badań zleconych **na rzecz przedsiębiorców**,
 - wynajem powierzchni i wyposażenia, świadczenie usług badawczych oraz badań zleconych **na rzecz innych instytucji badawczych, jeśli wykracza poza zakres określony w ramach działalności niegospodarczej** np. prowadzenie badań z zyskiem, udostępnienie powierzchni na cele realizacji badań innych niż te związane z działalnością zasadniczą i nie związane ze skuteczną współpracą.

Pytanie 2: Jaka będzie kwalifikacja działalności - gospodarcza/niegospodarcza - w przypadku realizacji badań ze środków na badania i rozwój (np. granty NCBiR) w przypadkach:

- realizowania grantu samodzielnie przez jednostki Uniwersytetu;
- realizowania przez jednostki Uniwersytetu w konsorcjach z innymi jednostkami naukowymi;
- realizowania przez jednostki Uniwersytetu w konsorcjach z przedsiębiorstwami.

Odpowiedź: Jeżeli chodzi o realizację badań ze środków publicznych np. NCBiR – to jako kryterium pomocnicze w klasyfikowaniu badań do działalności gospodarczej / niegospodarczej należy przyjąć: czy jednostka naukowa występowała w danym projekcie jako niezależna organizacja badacza (także w ramach skutecznej współpracy), czy też podwykonawca przedsiębiorcy.

Jeżeli badania realizowane są na zlecenie i dla zysku – to powinny być klasyfikowane jako działalność gospodarcza.

Jeżeli badania są prowadzone w ramach zasadniczej działalności organizacji badawczej – także w ramach skutecznej współpracy – to będzie działalność niegospodarcza.

Dodatkowy przypadek to sytuacja, w której usługi świadczone przez organizację badawczą na rzecz innej organizacji badawczej. Trudno sobie wyobrazić, że to jest działalność całkiem nieodpłatna, zazwyczaj to jest usługa świadczona za wynagrodzeniem. Jeżeli działalność taka mieści się w obszarze działalności zasadniczej / podstawowej organizacji badawczej (zgodnie z zasadami ramowymi KE) i za wynagrodzeniem pokrywającym jedynie koszty (bez marży) – to nie powinna ona być traktowana jako działalność gospodarcza tylko jako działalność niegospodarcza (nie objęta pomocą publiczną).

Szczegółowy podział na działalność gospodarczą i niegospodarczą znajduje się w odpowiedzi na pytanie 1.

Pytanie 3: Po jakim kursie powinniśmy przeliczyć próg 5 mln EUR w kontekście kwalifikowalności podatku VAT? Czy to jest kwota brutto czy netto? Czy jeśli kwota brutto jest poniżej 5 mln EUR to VAT możemy uznać za w całości kwalifikowany?

Odpowiedź: Jeśli chodzi o próg 5 mln euro – mówimy o kwocie brutto (wartość całkowita tj. wliczając VAT).

Dla projektów, których **wartość całkowita (tj. włączając VAT) jest niższa niż 5 mln euro**, koszt podatku VAT jest co do zasady uznawany za **kwalifikowalny w całości**. W tej sytuacji nie ma znaczenia ani prawna ani faktyczna możliwość odzyskania tego podatku zgodnie z przepisami prawa krajowego.

W celu przeliczenia całkowitej wartości projektu z euro na PLN należy skorzystać z miesięcznego obrachunkowego [kursu wymiany walut stosowanego przez KE](#). Przyjmujemy **kurs, który odpowiada miesięcowi złożenia wniosku o dofinansowanie**.

Dla projektów, których wartość całkowita (tj. włączając VAT) wynosi **co najmniej 5 mln euro**, koszt podatku VAT może zostać uznany za **kwalifikowalny tylko wtedy, gdy nie ma prawnej możliwości odzyskania podatku VAT zgodnie z przepisami prawa krajowego**.

Ta sama zasada obowiązuje, w sytuacji, w której mamy do czynienia z **projektami, w których wystąpi pomoc publiczna - niezależnie od wartości tych projektów**. W przypadku działania 1.4 będą to projekty z **gospodarczym wykorzystaniem infrastruktury powyżej 20% zasobów**.

Pytanie 4: Na jak długi okres należy przygotować Plan wykorzystania infrastruktury badawczej?

Odpowiedź: **Plan wykorzystania infrastruktury badawczej** powinien zostać przygotowany na **okres ekonomicznej użyteczności tej infrastruktury**.

Jeśli dla jakiegoś jego elementu, zgodnie z zapisami [kryteriów wyboru projektów](#) oraz [Wykazem informacji specyficznych i załączników do wniosku o dofinansowanie](#) określono inny, krótszy minimalny okres odniesienia, mogą go Państwo zastosować, ale jedynie w odniesieniu do tej konkretnej części Planu wykorzystania infrastruktury badawczej.

Pytanie 5: W koszty zakupu aparatury badawczej planujemy włączyć wydatki takie jak: instalacja aparatury, szkolenie personelu, a także koszty gwarancji dla urządzenia, która wynosi 5 lat i wykracza poza planowany okres realizacji projektu. Czy będzie to koszt kwalifikowalny w projekcie?

Odpowiedź: Tak, jeśli wskazane w pytaniu elementy będą ujęte w koszcie zakupu aparatury badawczej, będą mogły stanowić wydatki kwalifikowane w projekcie. Jeśli chodzi o szkolenie personelu, to elementem składowym kosztu zakupu aparatury badawczej będzie instruktaż stanowiskowy/ szkolenie dotyczące zasad obsługi/korzystania z tej aparatury.

Pytanie 6: Projekt jest na kwotę przekraczająca 5 mln euro, obejmuje roboty budowlane i wyposażenie Centrum Badawczo-Rozwojowego. Ze względu na specyfikę projekt będzie realizowany w schemacie wskaźnika struktury podatku VAT. Wskaźnik struktury podatku VAT będzie przypisany do całego projektu, bez względu na przeznaczenie (gospodarcze, niegospodarcze) jego części. Przyjętym wskaźnikiem struktury będą rozliczane koszty budowy Centrum, jak i zakup wyposażenia projektowego. W związku z powyższym czy możliwe będzie, przy odpowiednim uzasadnieniu prawno-podatkowym, ujęcie części nierozliczanego

z Urzędem Skarbowym podatku VAT jako kosztu kwalifikowanego zarówno dla zadań związanych z działalnością gospodarczą, jak i niegospodarczą?

Odpowiedź: Tak, jest to możliwe. W takiej sytuacji VAT w projekcie powinien być kwalifikowany zarówno w części gospodarczej, jak i niegospodarczej zgodnie z przyjętą dla danej instytucji strukturą.

Stanowisko, że struktura powinna obejmować cały projekt potwierdza [interpretacja](#) wydana przez US dla jednego z projektów realizowanych w poprzednim programie regionalnym.

Pytanie 7: Dla projektu planowano wprowadzenie do budżetu projektu jako wkładu własnego niepieniężnego wartości nieruchomości gruntowej, na której zbudowane zostanie Centrum. Przy założeniu spełniania wymogów formalnych i kwotowych wkładu niepieniężnego, prosimy o wskazówki:

7.1 W jaki sposób należy ująć planowany wkład w strukturze budżetu projektu we wniosku aplikacyjnym?

Odpowiedź: Wkład niepieniężny wykazujemy jako **odrębną pozycję kosztową w części F wniosku**.

Poza podstawowymi informacjami nt. kosztu, w tym miejscu wybieramy jako kategorię kosztu:

nieruchomości, a jako kategorię limitu: **wydatki poniesione na zakup nieruchomości, wkład niepieniężny** i ewentualnie, w zależności od przyjętego w projekcie poziomu gospodarczego wykorzystania infrastruktury i, co za tym idzie, tego, czy w projekcie wystąpi pomoc publiczna/pomoc de minimis, kategorię tej pomocy. W części K wniosku dla tej pozycji uzupełniamy wszystkie wymagane pola, tak, jak w przypadku pozostałych kosztów tj. pole rodzaj pomocy, proporcja VAT, stawka VAT i poziom dofinansowania.

7.2 Czy wkład niepieniężny może zostać rozliczony zarówno po stronie działań niegospodarczych, jak i gospodarczych?

Odpowiedź: Jeśli w projekcie **gospodarcze wykorzystanie infrastruktury przekroczy poziom 20% rocznych zasobów** tej infrastruktury, to wkład własny wnosimy jedynie do części gospodarczej projektu. W części niegospodarczej wkład nie jest wymagany, bo do tych kosztów dofinansowanie może wynieść 100%. Tym samym **wkład niepieniężny powinien zostać ograniczony tylko do zakresu wnoszonego do części gospodarczej**. Dla przykładu: jeżeli nieruchomość ma 2100 m² i cała będzie przeznaczona na realizację inwestycji oraz jednocześnie na potrzeby części gospodarczej przewidziano wykorzystanie na poziomie 30% zasobów, wówczas do projektu powinna zostać wniesiona wartość wkładu odpowiadająca wartości 700 m² nieruchomości (z zastrzeżeniem zachowania pozostałych warunków określonych dla tego typu wydatku), jako ta, która przeznaczona będzie do prowadzenia działalności gospodarczej.

Jeśli jednak w projekcie wystąpi **jedynie działalność gospodarcza o charakterze pomocniczym**, kategorii kosztów nie rozdzielamy na część gospodarczą i niegospodarczą. Tym samym **wkład niepieniężny odnosić się będzie do całego projektu**.

7.3. Na jakie dofinansowanie, związane z powyższą kategorią „kosztu”, może liczyć wnioskodawca zarówno w części gospodarczej jak i niegospodarczej?

Odpowiedź: Dla projektów z dofinansowaniem przyznawanym na zasadach ogólnych tj. nieobjętych pomocą publiczną/de minimis, a więc z gospodarczym wykorzystaniem infrastruktury na poziomie do 20%, będzie to maksymalnie 85% na wydatku kwalifikowanym, przy założeniu spełnienia wymogów formalnych i kwotowych dla wnoszenia wkładu niepieniężnego w projekcie.

Dla projektów, w których wystąpi pomoc publiczna – do maksymalnego dostępnego poziomu dofinansowania dla danego rodzaju pomocy, ale nie więcej niż 85% kosztów kwalifikowanych na całym projekcie, przy założeniu spełnienia wymogów formalnych i kwotowych dla wnoszenia wkładu niepieniężnego w projekcie.

Pytanie 8: Jeżeli we wniosku o wydanie opinii dla przedsięwzięcia z zakresu infrastruktury badawczej planowano wniesienie wkładu niepieniężnego w postaci nieruchomości gruntowej, to czy na etapie przygotowywania dokumentacji aplikacyjnej istnieje możliwość bezproblemowej rezygnacji z tej pozycji budżetowej?

Odpowiedź: Jeżeli ocena dokonana przez Ministerstwa nie odnosiła się do kwestii wnoszenia wkładu, jako elementu niezbędnego do realizacji projektu, możliwa jest rezygnacja z tego wydatku. Zostanie on zastąpiony wkładem pieniężnym.

Pytanie 9: Czy we wniosku o dofinansowanie możemy zmienić szacowany poziom gospodarczego wykorzystania infrastruktury w stosunku do tego, który wskazaliśmy w fiszce projektowej?

Odpowiedź: O ile zadeklarowanie we wniosku o dofinansowanie do działania 1.4 FEM wyższego niż zakładany w fiszce poziomu gospodarczego wykorzystania infrastruktury nie powinno stanowić problemu, o tyle **wpisanie we wniosek o dofinansowanie poziomu niższego niż zakładany w fiszce nie jest możliwe.**

Należy pamiętać, że infrastruktura B+R organizacji badawczych ma służyć przede wszystkim praktycznym zastosowaniom, powinna być przygotowywana pod kątem potrzeb przedsiębiorców i służyć wzmocnieniu współpracy na linii nauka-biznes i w takim zakresie założenia projektu były oceniane na poziomie centralnym przez ministerstwa.

Pytanie 10: Proszę o doprecyzowanie wskaźnika PLRR077 tj. Liczba przedsiębiorstw korzystających ze wspartej infrastruktury badawczej. Czy dotyczy on instytucji, w której pojawi się nowa infrastruktura badawcza, czyli wskaźnik =1? Czy może dotyczy przedsiębiorstw, które korzystają z nowej infrastruktury? Wtedy wskaźnik będzie wynosił x(ilosc przedsiębiorstw) + 1 (wnioskodawca)? Co oznacza tutaj przedsiębiorstwo? Czy jest to podmiot (firma bądź instytucja naukowa), która zleca badania w sposób komercyjny?

Odpowiedź: We wskaźniku rezultatu **Liczba przedsiębiorstw korzystających ze wspartej infrastruktury badawczej** wykazujemy **liczbę przedsiębiorstw, które w ramach działalności B+R realnie skorzystają ze wspartej w ramach projektu infrastruktury badawczej, niezależnie od tego, kto jest Beneficjentem wsparcia.**

Wskaźnik pokazuje, w jakim stopniu **komercyjnie** jest wykorzystywana wsparta infrastruktura badawcza.

Mówimy o **przedsiębiorstwach**, które skorzystają ze wspartej infrastruktury:

- samodzielnie,
- we współpracy z jednostką naukową/uczelnią,
- przez jednostkę naukową na zlecenie.

Na poziomie projektu – to samo przedsiębiorstwo wykazujemy jeden raz niezależnie od tego, ile projektów zrealizowało przy wykorzystaniu wspartej infrastruktury badawczej.

Jeśli Beneficjent realizuje projekt w działaniu 1.4 FEM 2021-27 w schemacie pomocy publicznej (choćby w jakimś elemencie), to w tej sytuacji, dodatkowo, w wartości wskaźnika wykazuje również siebie, ponieważ wtedy jest traktowany jako przedsiębiorstwo.